

להגלות נעים תורה וחסידות
מגדל היוצא מעדן



יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר' וירא תשפ"ב • גליון קכ"ד

נהל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רבו"ק ז"ע

חלוקי הגדה

פלאות התורה מאוצרותיו של
הגד"ח ר' זרח רונטל שליט"א

"יותר מקבלת פני השכינה"

הצלת נשמת משיח ע"י הכנסת האורחים
הפיכת סדום לטהר העולם לקראת לידת יצחק
דברים נפלאים מובאים בפרשתן בחכמת התורה למהר"ש קלוגר וכן בחת"ס. היות ויצחק אבינו העולה תמימה צריך היה להיולד, אזי כדי שנשמתו הק' תוכל לרדת לעוה"ז, צריך היה העולם להיות מוכן בנקיות וזכות בלי מציאות סדום ועמורה החטאים. וא"כ יש להבין איך מצינו שא"א התפלל על הצלת סדום. אלא מבאר המהר"ש שבדאי שלא התפלל א"א שיתקיים מקום הרשע של סדום, אלא התפלל על הצלת נשמת משיח אשר היתה גנוזה בסדום אצל בנות לוט, שאם סדום תחריב יחד עם לוט ובנותיו תאבד אותה נשמה ח"ו, ועל כן היו צריכים כאן מצד אחד להחריב את סדום כדי להכין את העולם לנשמת יצחק אבינו שתדור בקרוב, ומאידך צריך לשמור על לוט שבו גנוז נשמת משיח כשהוא ממש חלק מאנשי סדום שלא יכולים להשאר בעולם.

ואומר המהר"ש פלא פלאים, שבאם לא היו המלאכים מתעכבים בסעודת ההכנסת אורחים בבית א"א, ומיד היה גבריאל המלאך בא ומחריב את סדום, היה ג"כ לוט נספה בתוכם, כיון שהיה רשע גמור כמו כל אנשי סדום הרעים והחטאים.

הדרך להציל את לוט ונשמת משיח

לכן בדרך הטבע לא היה ללוט תקווה להינצל מגורל אנשי סדום. אלא שע"י תפילותיו הרבים של א"א ותחנוניו לה, שטען לה' "חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע", שהכוונה על לוט עצמו שהיה רשע אך היו בו ניצוצות צדיקים של נשמות וות ומלכות בית דוד ונשמת משיח צדקינו, בזה פעל אאע"ה ההצלה ללוט ולנשמות הגנוזות בו.

אולם מאידך איך אפשר להשאיר את לוט - שהיה מרשעי סדום - בעולם שצריך להתנתק לקראת לידת יצחק אבינו מכל משהו של קליפת סדום. אלא - מסביר שבאמת כל העניינים יכלו להסתדר יחדיו אך רק בזכות אותה סעודת הכנסת אורחים שעשה אאע"ה במסירת נפשו, וכאשר נפרט בעז"ה.

היות והשתוקקות אאע"ה למצות הכנסת אורחים עיכבה את המלאכים בביתו של א"א, והשתהו עדיין מלהחריב מיד את סדום, זה איפשר שבזמן העיכוב ימנו את לוט לשופט ויעלה שם לגדולה, והעולה לגדולה מחלין לו כל עונותיו (יחשלבנו ביכורים פ"ה), אבל כיון שכל זה דוקא אם מיטיב מעשיו מעשיו (וכן ג"כ לגבי חתן שמוחלין לו), אבל כיון שלוט המשיך אח"כ לחטוא, א"כ יכול היה להפסיד את כל סגולת העולה לגדולה. ע"כ ניסו את לוט בניסיון נורא ועצום האם יכניס את המלאכים כאורחים לתוך ביתו, שכידוע בסדום זה המחמורות שבחמורות.

המשך בעמוד ב' <<<

של יאוש ואבידת התקוה, "יצחק לי", יקבל שפע שמחה ובטחון. והנה כתיב "לעולם ד' דברך נצב בשמים" (תהילים קט, פס), שדבר ד' קיים לעולם. וממילא בפקידה היא נכללת הפקידות והישועות לכל הדורות, כמ"ש "כל השומע יצחק לי", שיושע בפועל ממש כמו שרה אמנו בשעתה.

(כ"ק רבינו בעל נחל יצחק ז"ע)

מהנהגה

גחלי אש בקצירת האומר

דרך העבודה בענייני החומר

בעקידה רמז לעבודת ה' בענייני חומריות, שקודם כל צ"ל כבישת החומריות לגמרי בבחינת "ויחבש את חמורו", ואח"כ צריך להיות בחי' "עקידה" שהוא לקשור כל הרצונות והתשוקות בעבודתו, ולבטל הרצון העצמי בפני רצון השי"ת, ורק אח"כ "ונשובה אליכם", אל החומריות, שרק אז אפשר לעבוד את ה' בענייני חומר, להעלותו לקדושה.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

משתה ושמחה על הפרידה מהנשמות

ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק (בראשית כא, ח), הגם שהקשר להאם הוא דבר טבעי וכן ברא אותו השי"ת, מ"מ כאשר נגמל יצחק ונפרד מההצטרפות לאמו נחשב לו הדבר כאילו נפרד מן הקשר הגשמי, ולכן עשה משתה גדול. וכל עבודת האדם בחיותו עלי אדמות הוא להפרד מהגשמי ולהתעלות ברוחניות יותר ויותר. וזשאה"כ (הלק"ט א) "גרש את בן האמה הזאת", בכל אחד יש חלק רע בחי' אמה שיש לגרשה, ולהגביר כח הקדושה, שיהי' ימין ד' רוממה ימין ה' עושה חיל (תהילים קיח, טו).

(כ"ק רבנו בעל נחל יצחק ז"ע)

עמידה בניסיון כפרט בימי הנעורים

וישב אברהם אל נערו ויקומו וילכו יחדיו. (בראשית כב, יט)
יש לבאר ולומר, הדנה בשעה שהלך אברהם אבינו ע"ה עם יצחק בנו לעקידה, וראה אאע"ה את יצחק כיצד הולך הוא בשמחה וטוב לבבו, להקריב את נפשו היחידה למען קונו וצורו, התבונן בדבר הכיצד נשמע כדבר הזה שעול לימים מוכן לפשוט צווארו למען כבודו ית"ש. ואז חלשה דעתו וחשה בדעתו שעבודתו של בנו גדולה מעבודתו שלו, וכי הוא הגיע למדרגות רמות ונעלות ממנו. שהרי הוא זקן מופלג, אחר שהכיר את בוראו משנים קדמוניות ועבדו בלב שלם, קל"ז שנה, ומהו נסיונו עומת נסיונו של יצחק שהוא בן ל"ז שנה בלבד והנה הוא משתוקק כ"כ למסור נפשו להשי"ת. אז נזכר אאע"ה בימי נעוריו, כיצד מסר הוא את נפשו להשי"ת באור כשדים, ועמד לבדו כנגד כל העולם, וזהו ודאי נסיון קשה מאוד, ונחה דעתו. וזהו משאה"כ וישב אברהם אל נערו, היינו ששב במחשבתו אל ימי נעוריו כיצד מסר אז נפשו להשי"ת, ואז וילכו יחדיו, שהרגיש שאכן הוא ג"כ באותה דרגה של מס"י שיצחק בנו עומד בזה.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

איבריו של אברהם הורו לו דרכו

ויאמר אדוני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדיך (בראשית יח, ג), וקשה הן אמת כי אמרו חז"ל (שבט קכ"ז) גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה, ולמדו זה מאברהם אבינו ע"ה, אבל אברהם אבינו ע"ה מהיכן ידע לומר להקב"ה שימתין עד כי יכניס האורחים. ואמר הרמז"ל כי נודע שאברהם אבינו ע"ה קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה ואף עירובי תבשילין, כדאיתא ביומא כ"ח. והכוונה הוא כי אברהם אבינו ע"ה קידש כל רמ"ח אבריו וש"ה גידיו לעבודתו יתברך שמו וממילא היו אבריו מלומדים כל אבר להמשיכו אל המצות השייכת לו והגידין לא הניחו לעבור על שום לא תעשה כגון בפסח שלא לאכול חמץ רק מצה ובסוכות לקיים מצות סוכה וכדומה בכל המצות וכאן כשראה האורחים רגליו רצו בלי שום פעולה לקראת האורחים כמנהג כל אבריו הקדושים, ע"כ מזה הבין אברהם אבינו ע"ה כי גדולה הכנסת אורחים יותר וכו', ע"כ אמר אל השי"ת אדני אל נא תעבור וכו' כי לא היה יכול לעכב את רגליו לעמוד על מקומו כי רצו מעצמן אל המצוה רבה זו ומזה למדו רז"ל לומר באמת כי גדולה יותר מהקבלת פני השכינה.

(דביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

הדרך להשפעת החסדים

יקח נא מעט מים ורחצו רגליכם וגו' (בראשית יח, ד), פי האיך יכולין להמשיך ולקבל החסדים המרומז במים, ע"י רחצו רגליכם, היינו שכל אחד ירחץ מהרגילות שלו שהיה רגיל לעשות דברים הגשמיים שלא לש"ש, ואיך יוכל לבא לזה ע"י והשענו תחת העץ פי להסתופף בצל צדיקי הדור ויזכה לטהר נפשו ולקבל מימי החסדים.

(דביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

תיקון הצחוק ע"י השמחה שיבוא עי"ז

צחוק עשה לי אלו' כל השומע יצחק לי (בראשית כא, ג), "עשה" לשון תיקון הוא. כמו "ועשתה את ציפורני" (דברים כא, י), ורמזה שרה אע"ה שהשיל"ת נתן לה תיקון על הפגם של "ותצחק שרה בקרבה", ע"י ש"כל השומע יצחק לי", שמשרה אמנו יוכל כל המשים לבבו לפקידת שרה וישועתה לקבל שמחה וחיוק באמונה בהשי"ת לעולמי עדי. כי אצל אברהם ושרה אנו רואים שהשי"ת הבטיחם על הבנים ונמשך הדבר זמן רב ועדיין לא נפקדו, עד שהי' נראה שכבר אין להם תקוה לבנים, שבין אברהם ובין שרה היו זקנים באים בימים, ועכ"ז האמינו בד' ובטחו בישועתו. וכמו כן כל אחד שישועתו מתעכבת זמן רב עליו להתחזק מפקידת שרה ולהאמין בישועתו. וזהו דוקא ע"י שנעשה ישועת שרה בבחי' צחוק, כי צחוק כולל ב' בחינות, הן בחינת חוכא שהוא מצד בחי' היאוש, שנראה שאבדה כל תקוה, וצחוק הוא לקוות עדיין, והן בחי' שמחה במידה גדושה שנקרא ג"כ צחוק, וע"י שישועת הפקידה נעשה דייקא במצב של צחוק בבחי' הא' כמ"ש "ותצחק שרה בקרבה וגו'", וצחוק זה הנפק לצחוק בבחי' השני' כמ"ש "צחוק עשה לי אלוקים", ע"ז דייקא "כל השומע", אפי' במצב

"אשרי תבחר ותקרב ישכון הצריך"

בצורת גופו, כן הוא בתכונות מידותיו, ועליו להשלים את עצמו ביגיעת בשר. נמצא שהמילה גורמת לאדם למדת השפלות. וכיון שזהו עיקר העבודה, נכנס הילד בכך לבריתו של אאע"ה. וגם אאע"ה זכה להיות מרכבה לשכינה בזכות המילה, לפי שאז זכה לשלמות מדת השפלות, ואז דייקא הרגיש שהוא יושב פתח האוהל.

ועתה דייקא באו המלאכים אליו, ובאותה שעה נתייסרה הטענה לבטל טענת המלאכים שאמרו "תנה הדרך על השמים", וכמו שא"י בגמ' שהשיב להם הקב"ה "לא זה שאכלתם אצלו". כי לתוה"ק נצרך מאוד מדת הענוה והשפלות, שלכן נמשלה למים כמאז"ל מה מים הולכין ממקום גבוה למקום נמוך וכו'. וע"י בישמוח ישראל בשם אביו, שהטענה "לא זה שאכלתם אצלו" היינו שהוא קבל אתכם בסבר פנים יפות, ואתם מבקשים לפגוע בו והרי התורה אינה מתאימה אלא לבעלי מדות טובות וזה אין בכם. והישמוח ישראל עצמו הוסיף ע"ז, דהם טענו "מה לילוד אשה ביננו". והשי"ת א"ל "אחוז בכסא כבודי ואמור להם תשובה, כלום יצה"ר יש ביניכם" וכו'. כלומר מה שאתם טוענים שאין התורה ראוי לילוד אשה קרוץ מחומה, אדרבא היא הנותנת שיכלו לאחוז בכסא הכבוד, כי המתגאה כאילו דוחק רגלי השכינה. ומכיון שהם קרוצי חומר ועלולים לחסא, יהי לבם נשבר בקרבם, ולזה דייקא הם ראויים לקבל התורה. ואולי כונתו להענוה היא שורש כל המדות הטובות. וז"ש אביו זצ"ל דהמלאכים אין להם האפשרות לכך כיון שאינם קרוצי חומר.

ולכן בכל ברית מילה אומר אבי הברך אשרי תבחר ותקרב וגו', כי המל צריך להודיע שזהו עיקר העבודה שמי שנבחר להתקרב ידע שנמצא עדיין פתח האהל, ועי"ז יזכה לקדושה בנשמתו. והקהל עונים שזהו הסובר כן הוא "קדוש היכל", שהוא דייקא הנמצא בפנים ההיכל.

וירא אליו וגו' והוא יושב פתח האהל (בראשית יח, א). בספה"ק נעם אלימלך כתב לפרש דאברהם אביו ע"ה הי' בדעתו שהוא עדיין בפתח הקדושה, כחום היום, פירוש בודאות גמורה, וזהו "אשרי תבחר ותקרב", שהשי"ת בוחר בו ומקרב, ועכ"ז "ישכון חצריך", הוא מרגיש עצמו בחצה, עכדה"ק. ובליקוטי שושנה כתב עה"פ "פתחו לי שערי צדק" וגו', שמי שמרגיש עצמו בחוץ ומבקש לפתוח לו שערי צדק, אומרים לו "זה השער לד' צדיקים יבואו בו", שהיא היא העבודה, לדעת שתמיד אנחנו עדיין בחוץ. ועד"ז כתב באוהב ישראל בשם הרה"ק רבי משה מפשווארסק ז"ע שאברהם הי' בטוח שמה שנתראה ד' אליו הוא רק בזכות שהוא באלוני ממרא, ולא בזכות עצמו, והוא עצמו יושב פתח האהל כנ"ל.

ומפי הגה"צ רא"ד פרידמאן זצ"ל שמעתי שאיתא בספה"ק דהמלאכים שאלו על שרה "אי שרה אשתך", כלומר כיצד קדושת מדרגתה, וענה "הנה באהל", שהיא כן זכתה להכנס לתוך אהל הקדושה. "ושרה שומעת דברים אלה", וצעקה "פתח האהל" שהיא נמצאת בחוץ, "והוא" היינו אברהם "אחריו" בתוך האהל, ודפח"ה.

והרה"ק רמ"מ מרימנוב ז"ע פירש מה שאמר יצחק אביו לאביו אאע"ה "ויאמר אבי ויאמר הנני בני", שכל אחד תלה הגדולה בשני, שיצחק אביו אמר עיקר הניסיון הוא לאביו, ואברהם אביו ע"ה טען שעיקר הניסיון והגבורה הוא לבנו. וזהו דרך צדיקי אמת שתולין בחבריהם שהם במדרגה נשגבה, והם עצמם פתח האהל.

והנה בשעת ברית נוהגין לומר הפסוק "אשרי תבחר" וגו', ובוזה"ק ס"פ לך איתא שאבי הברך אמר "אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך", והקהל יענה "ושבעה טוב ביתך קדוש היכלך", והזהיר ע"ז. ונראה, דהנה איתא בחינוך בטעם מצות מילה, שידע האדם שכפי שלא נברא מושלם

ובאמת ללוט עצמו כבר לא היו את הכוחות לעמוד בכזה ניסיון, ולזה היו צריכים את התפילות של אאע"ה לפעול כזה נס, שלוט יעשה את ההכנסת אורחים. וכן היה צריך שם עוד נס שיעשה השי"ת שלא יהיה אדם מסודם שלא יהיה אז בתוך העיר, כדי שכולם ממש יאבדו בהפיכת סדום ולא ישאר שמיץ מקליפת סדום.

כל זאת היא בזכות ההכנסת אורחים של אברהם אביו

אבל לכאורה אין כל הפיכתו לשופט ומחילת עוונותיו וכו' יהיה בשיתוף כח ותפילות אאע"ה, כאשר אאע"ה בכלל עדיין לא יודע באותה שעה מהתכנית של הפיכת סדום. ובספר מגלה צפונות לבעל השבט מוסר כתוב חידוש נפלא, ולפי"ז נבין נפלאות סדר הדברים. שאם המלאכים היו מתעכבים אפילו קצת יותר זמן לסיים הביקור אצל אאע"ה, היה כמובן א"א הולך עמהם לשלחם כפי שצריך לעשות בהכנסת אורחים, והיה מברכם 'לכו לשלום', וכיון שכל ברכה של אאע"ה מתקיימת, א"כ לא היו יכולים לעשות מציאות הפיכת סדום שהרי יצא מפי הצדיק שילכו לשלום ולא לתהפוכות. ולכן כתי' "ויקומו משם האנשים" - הכוונה שקמו בפתע פתאום למחר לצאת, ובכ"ז רץ אחריהם אאע"ה לשלחם. ולכן מיד היה הדיבור של הבורא עם אאע"ה תוך כדי שרץ ללות את אורחיו, - "וה' אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה", שמיד היה בהכרח לספר לו על הפיכת סדום, ומיד יהיה לו העבודה של התפילה שלא יספיק לומר למלאכים "לכו לשלום".

ומיד אח"כ כבר נמשך ענין תפילותיו של אאע"ה, ונמצא שהכל היה באופן מדוקדק ונפלא ביותר, שההכנסת אורחים בתחילה עיכבה המלאכים מלהפוך מיד את סדום עד שיעלו שם את לוט לגדולה וימחלו לו העוונות, שיוכל להנצל. ובזכות המהירות של המלאכים אח"כ לצאת מא"א, ודיבורו של הקב"ה עם א"א לפני שבירכם לכו לשלום, לא יהיה להם מניעה להחריב את סדום. ובזכות העמידה של א"א מיד בתפילה על סדום פעל כל הענין שאע"פ שלוט עוד המשיך לחטוא אחר שעלה לגדולה, בכל זאת היה הנס מכח תפילות א"א שעמד בניסיון להכניס את אורחיו במס"נ ממש, ובה יצא מכלל אנשי סדום להיות ראוי להצלה ולהצלת הנשמות הגנוזות בו.

כל הרווחים ע"י הכנסת אורחים של אברהם אביו

ואם נתבונן עוד נראה עוד רווח עצום שנעשה מהפיכת סדום, שע"ז נעשה אחד מסממני הקטורת "מלח סדומית", שהרי א"א להחסיר אחד מכל סממני הקטורת. ודוקא ע"י כולם נעשה כח הקטורת. וכידוע בזה"ק בכמה מקומות שאין דבר כמותו שמכניע השטן והס"א ודברים רעים מהיית וכשפים ומגיפות וקטרוגים ודינים וחרון אף ורוח הטומאה והרהורים רעים ומלאך המות, ומעורר הלב לעבודת הבורא, ולהעביר זוהמת היצה"ה, ואם בנ"א היו יודעים את גודל חשיבות אפי' אמירת פרשת הקטורת היו עושים את זה עטרה לראשם.

וכן מובא בחידושי הרי"ם שע"י שנקבע אז ששרה צנועה וצריכה להיות באוהל ולא לדאוג לאורחים כמו א"א, בזה נפסק שורש היתר של עמונית ומואבית לבוא בקהל ה', שעליהם לא היה החיוב לקדם בלחם ובמים את בנות ישראל כיון שכל כבודה של בת מלך פנימה. וממילא אפשר היה להציל עי"ז את נשמת משיח ברות המואבית! [וראה דבר פלא שכל מגילת רות מתחילים הפסוקים באותו חוץ משמונה פסוקים שמתחילים באותיות אחרות. ואותם שמונה אותיות יצרות את שני המילים "ישעי באהל"! שישועת רות מגיעה מאוהל א"א, וכנ"ל פלאי פלאים!].

הרי לנו שהפיכת סדום והצלת נשמת משיח ודוד המלך, והעולם שנטהר עבור לידת יצחק וסילוק הרוע מהעולם, וענין הקטורת עם כל סגולותיה, וכח כפרת יוה"כ שנעשה ע"י הקטורת לפני ולפנים, הכל החל מאותה הכנסת אורחים במס"נ של אברהם אביו.

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות



אגורה באהלך עולמים. (דגל מחנה אפרים)

כשמאמין שתענוגו להשי"ת להשפיע לישראל הוא אכן משפיע

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וכו' למען הביא את ה' על אברהם את אשר דיבר עליו (ת"ת, ט"ז). כי כשאתם מאמין באמונה שלימה שהקב"ה יתענג בהשפעתו לישראל, אז מה שמבקש מהשם יתברך טובה וברכה הוא תענוג השם יתברך. ותענוג השם יתברך בהשפעתו לישראל, הוא מחמת שישראל הולכין ומחזיקים בתורת ה', על ידי זה מתענג בהשפעתו. וזהו למען אשר יצוה את בניו וכו' ושמרו דרך ה', שיצוה אותם להחזיק תורת ה', ועל ידי זה יתענג השם יתברך בהשפעתו, זהו 'למען הביא ה' על אברהם' כו', אז שפיר יכולין לחשוב שיבא על אברהם אשר דיבר עליו, ולא יחשוב על מנת לקבל פרס, כי מה שהשם יתברך משפיע להם טובות הוא עבור תענוגו יתברך, כיון שמחזיקים תורת ה', ודאי מתענג בהשפעתו להם.

(קדושת לוי)

בעשיית המצוות סלל א"א הדרך לזרעו אחריו

וידוע ענין האבות הקדושים שהיו עובדים בכח קדושתם על כל הדורות הבאים אחריהם להקל מהם כמ"ש יפה כח הברך מכל האב. פי' ע"י כח האב המסייע לבנו. לכן גם א"א ע"ה שלא הי' לו שום עבדות עבור עצמו לכבוש היצר שהי' כולו טוב אך להקל על הדורות הבאים אחריו כמ"ש אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו. פי' שכל המצוות שהי' עושה הי' ג"כ עבור ביתו אחריו להקל מעליהם שיהי' בכחם לכבוש היצר. (תפארת שלמה - אמור)

לאמונה ע"ד הקבלה מאברהם אין סוף ויש לה קיום

ואמרתי אני בעניי לקרב הדבר אל השכל, דמי שאמונתו בא לו מדרך חקירות שכל אנושי, הנה השכל אנושי הוא בעל סוף וגבול הנה יוכל להיות גם לאמונתו גבול כשיבא לו איזה מניעה ומונע וכיוצא. משא"כ מי שאמונתו הוא מדרך הקבלה והיא ירושה מאבותינו ובפרט מאברהם אשר הבטיחו יוצרינו ית"ש וכתב עליו בתורה כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ד' (בראשית י"ח, ט"ז), הנה לא נאמר למען אשר יצוה את בניו אשר ישמרו דרך ד', דאז היה שיעורו הכתוב שהוא יצוה אותם שישמרו ומדכתיב "ושמרו", היא הבטחה, כאשר הוא יצוה את בניו והמה ודאי אשר ישמרו, כי תספיק להם ביותר הקבלה. וז"ש הוא ית' כי ידעתיו אני השפעתו בו הדעת והוא ישפיע לבניו בציוויו הנה ישפיע הדעת שלו לבניו, וכן דור אחר דור כולם תלויים בקבלתם מדעת הראשון שנתן השי"י לאברהם, ואותו הדעת הוא מא"ס ב"ה. ע"כ מי שמאמין מצד הקבלה מהאבות ומסגי בתמימות, אין סוף לאמונתו, אפילו ירצו כל המונעים שבעולם למונעו מהאמונה לא יאבה להם ולא ישמע אליהם.

(דרך פקודיך מצות ל"ת יא, חלק המחשבה)

ע"י זרעו שילמדו תורתו יהיה אברהם אביו כחי לעולם

איתא בבעל הטורים "אשר יצוה את בניו" סופי תיבות 'תורה' עיין שם. נמצא התורה שיאמר אברהם יאמרו אחר כך בניו תורתו, ויתלבש בדמותו ובצלמו תמיד וחי לעולם כי אברהם ממש הוא התורה שהיה כלול בו כל התורה כנ"ל וזהו את אשר דיבר עליו היינו מה שדיבר אברהם כשהיה בעולם הזה מביא עליו ממש. והבן כי קצרותו וה' יתן לו כח להשיג נפלאות מתורתו ויתן לו כח להעלות על הכתב כל תורתו ויהיה כמאמר דוד נעים זמירות ישראל

נערך ע"י הרה"ג ר' חיים גרינפלד שליט"א

ביקור חולים

בפרשתנו מצינו שהקב"ה קיים מצוות ביקור חולים אצל אע"ה שזה אחד מהמקורות שכתבו הפוסקים למצוות ביקור חולים. וידוע מה שהפליאו חז"ל במצווה זו, שאמרו שאוכל פירותיהם בעוה"ז וכו', ומי שיכול לבקר את החולה ואינו נבקר כאילו שופך דמים (נדרים לט). ע"כ נעסוק במצווה זו מקורה, גדרו, טעמו, ופרטי דיניו.

מקורו: נחלקו הפוסקים האם מצווה זו מקורה מה"ת או מדרבנן. וכמו"כ נחלקו האם מקורה כשאר גמ"ח או מצווה נפרדת. ו"א דזה דאורייתא ונלמד או מה"פ בפרשת קרח "אם כמות כל האדם ימותו אלה" וכו' ודרשו בגמ' (נדרים לט): "כמות כל האדם שהם חולים ומוטלים בעריסתן ובנ"א מבקרין אותן", ומכאן רמז לביקור חולים מה"ת, ע"כ. (ר"ן, שלה"ק, ו"דמ"ז הכוונה מנ"ת, ומאורי כתב דרמז הכוונה דרבנן). או מהפסוק "הודעת להם הדרך אשר ילכו בה" ודרשו "ילכו" זה ביקור חולים (גמ' ב"ק ק, ויעיין במהרש"א שלכן נקראת ביקור חולים 'הליכה', דשאני מכל מצוות שיש בהם מעשה וביקור חולים בהליכה בעלמא מקיים מצווה זו), או מהפסוק "כי ידעתיו למען אשר יצווה" וכו' בפרשה זו, (מדרש פליגי בפי' "אשר יצווה" וחקמים אומרים ביקור חולים), או מהפסוק "אחרי ה' תלכו" (גמ' סוטה יד. וכו' אפשר להלך אחרי השכינה אלא הכוונה אחרי מידותיו מה הקב"ה ביקור חולים וכו' כמובא ברש"י בפרשתן), או מהפסוק "ואהבת לרעך כמוך" (וכפ"ם, שביקור חולים ענין מנגמילת חסדים וא"כ נלמד מ'אהבת לרעך' ו"א מצווה זו מדבריהם. (וכפ"ם ע"פ הבנת חסדית ספר וענה, וכל הדרשות הנ"ל אסמכתא בעלמא). ו"א דאף שאין חייב לקיימן אלא מדרבנן, אבל אחר שקיים מצווה זו מקיים מצווה מה"ת של "ואהבת לרעך כמוך" (שו"ת דברי יחושע ח"ב ס"ט) שהוכיח כן מלשון הרמב"ם).

מצוות צריכות כוונה: לסיכום מהנ"ל שהמבקר חולים מקיים ג' מצוות (א) ואהבת לרעך כמוך, (ב) והלכת בדרכיו, (ג) אחרי ה' אלוקיכם תלכו. והיות וקיי"ל מצוות צריכות כוונה צריך לתתילה לכוון בהליכתו לבקר חולים לג' מצוות אלו, ואם לא כיוון לשם מצווה גם מקיים מצווה זו, (דאפשר לסמוך על שיטת הח"א דאם מונח ממעשיו שהתכוון למצווה שפיר דמי).

גדרו: ביקור חולים כולו ג' ענינים (א) לבקר ולדאוג לצורכי החולה (לשון ביקור הוא כמו ביקורת תהיה), (ב) לשהות אצלו ולהנותו בכך, (ג) להתפלל עליו (וכפ"ן ומדייק מהגמ' נדרים לט), ולכתחילה צריך לדאוג לכל הג' ענינים הללו, (כמובא ברמ"א (ו"ד ס' שלח"ה בשם הרמב"ן) דכל שביקר החולה ולא ביקש עליו רחמים לא קיים המצווה, דאף שמחסיר פרט אחד לקיים מצווה זו). אך אף שאין באפשרותו לקיים כל ג' ענינים הללו, לא ימנע מלקיים מצווה זו, כי גם בזה עשושה מצידו כל מה שיכול נחשב למצווה.

(כמו שנפסק בשו"ע שם בדחלו"י מעיים וכו"ב אין מבקרין אותו בפניו אלא נכנסין לבית החיצון ושואלין ודורשין אם צריכין לכבד, מתבאר דאף שאינו מקיים שם בה' חלקים נחשב כמנוחה).

מהגדרות אלו יוצא כמה נפק"מ וכדלהלן:

טלפון או מכתב: לפי הנתבאר לעיל כתבו הפוסקים דאם אין לו אפשרות לבקר יקיים מצווה זו ע"י טלפון או מכתב שמתעניין בבריאותו (מנחת יצחק פ"ד, אגרות מ"ד י"ד ח"ת, רכ"ג).

חולה בלי הכרה או צמח ר"ל, (והמבדיל) קטן או יש; גם באופנים אלו יש מצוות ביקור חולים, [דמקיים בכך כמה פרטי המצווה שיע"י שרואה את החולה מתפלל עליו (זה הטעם שלא סגי בביקור חולים ע"י שליח או מכתב כי מתפעל בראותו ומתפלל עליו אצ"ל)]. וכן במצאו ישן מועיל כי יגידו לו כי בא פלוני לראותו ויעשה לו נח"ר (הרא"ש. והוכיח כן מהקב"ה בא לבקר את אאנ"ה ולא מצינו שדיבר אמת), וכמו"כ לפי מה שכתב הכלי יקר (קרח) כי טעם מצוות ביקור חולים שיע"י יתעורר המבקר

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א

קידוש לבנה על פנס לבן

אדם קידש לבנה יחד עם מנין, כשאמר שלו עליכם, שם לב, שכולם עומדים לכיון אחר, והוא עומד לכיון שני, אז שם לב, שהלבנה בכלל בצד השני, אלא שהיה שם פנס לבן, וחשב שזה הלבנה, ועליו קידש.

ונסתפק אם צריך לברך שוב את הברכה, כיון שלא ראה את הלבנה, או שמא כיון שהיה לבנה, אין ההסתכלות על הלבנה מעכב, ואין צריך לברך שוב?

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: המבדיל ובנו הקטן אמרו לו שלא אמר בין ישראל לעמים, האם הקטן נאמן, ואם הוא נאמן, האם צריך לחזור ולהבדיל.

תשובה: נאמר במסכת פסחים (דף ק"ג ע"ב) "אמר המבדיל בין קודש לחול, בין אור לחשך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה, אמר ליה למה לך כולי האי, והאמר רב יהודה אמר רב המבדיל בין קודש לחול זו היא הבדלתו של רבי יהודה הנשיא, אמר ליה אנא כהא סבירא לי דאמר רבי אלעזר אמר רבי אושעיא הפוחת לא יפחות משלש, והמוסיף לא יוסיף על שבע", פירוש שצריך לומר הבדלות האמורות בתורה, ולא יאמר פחות משלש הבדלות, ולא יותר משבע. [ואכן כשמבדילין ביו"ט החל במוצאי שבת, אומרים שבעה הבדלות, כדי לומר פעם אחת שבע הבדלות].

עוד נאמר שם (דף ק"ד ע"א) שיש בזה מחלוקת תנאים, דאמר "רבי יוחנן בנן של קדושים אומר אחת, ונהגו העם לומר שלש".

וכתב הרי"ף שאמרינן במסכת שבת (דף ק"ג ע"ב) "אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא הוה אמרינן, המבדיל בין קדש לחול ואפנינן סילתין" [וחטבין עציא], משמע שדי בהבדלה אחת, אפילו הכי נהגו העם לומר שלש, וקיימא לן בכי הא דמנהגא מילתא היא, הילכך צריך למיגר ג' המבדיל בין קדש לחול ובין אור לחשך ובין ישראל לעמים.

וכתב הר"ן שמשלשון הרי"ף משמע שמעיקר הדין די באמירת הבדלה אחת, ורק נהגו לומר שלש. אבל רש"י (שבת, ס"ט) פירש, שמה שאמרו הבדלה אחת, היינו בלא כוס יין, וזה מתיר רק בעשיית מלאכה, ולענין היתר מלאכה בכל דהו סגי לך, אבל בשביל להתייר אכילה ושתייה, צריך דווקא להבדיל על הכוס, וצריך שלש הבדלות.

ובשו"ת דברי מלכאל (ח"א סימן ב) האריך בענין בכל מקום שכתוב בש"ס לא יפחות, אם זה לעיכובא או לא, ובתוך דבריו, הביא מה שכתוב לענין הבדלה, וכתב דלשון נהגו משמע שאינו רק מנהג ולא עיכובא, וכן הוא מפורש ברי"ף דסגי בהבדלה אחת ושלושה אינו רק מנהגא, ע"ש. והר"ן נראה דס"ל דדוקא הוי שלשה.

נמצא שיש בזה מחלוקת הראשונים, אם באופן זה יצא ידי חובה, לדעת הרי"ף יצא ידי חובה, ולדעת הר"ן לא יצא ידי חובה.

ולענין אם הקטן נאמן, כתב הרמ"א (יו"ד סימן קכו ס"ג) קטן אין לו דין עד להיות נאמן באיסורין, מ"מ בקטן חריף ובקי בדבר, ואיכא גרלים לדבריו, יש להחמיר אם מעיד על דבר איסור, ואם מעיד על איסור דרבנן להקל, ולא אתחזק איסורא, כגון בדיקת חמץ, נאמן, דהימנוהו רבנן בדברנן.

ופסק מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אם הבן הקטן בר דעת, ואביו סומך עליו שהוא מידק דיין, ואומר אמת, מותר לסמוך עליו, ולא מדיון עד אחד, אלא שאם האב בטוח שהבן אומר אמת, סומכים עליו.

ולכן להלכה, אם האבא סומך עליו, ובטוח שהבן אומר אמת, הרי הוא נאמן שלא אמר, ונחלקו הפוסקים אם צריך לחזור, וכיון שהבדלה על הכוס דרבנן, אינו חוזר, אבל טוב שישמע הבדלה מאחר.

לתשובה בראותו את החולה על ערש דוי זה הזכות יהיה לטובת רפואת החולה, תועלת זו היא אף בחולה ישן או צמח ובלי הכרה.

בן גילו: במצווה זו מצינו חידוש בגדרו שיש חילוק מי עושה את המצווה וכדלהלן.

בגמ' (ב"מ ל' נדרים לט): מבואר דהמבקר נוטל אחד משישים מחוליו. ונחלקו הראשונים על מי נאמר, דעת רוב הראשונים דזה דווקא על **בן גילו** שמבקר, ודעת הרמב"ם (ע"פ דיוקו של שבט מיהודה) דכל המבקר חולים נוטל אחד מס', ואין הכוונה שאחוז אחד מס' ידבק במבקר שהרי זו מצוה יקרה...

פירושו: בפ"י "בן גילו" מצינו (פרישה סק"ו) ג' פירושים, בחור כמותו או זקן לזקן (רש"י). נולד באותו מזל (רש"י רא"ש ר"ן). ביקורם "ערב" עליו שמצד הנאתו מהם מיקל חליו (מאירי). ולשיטתו שייך דין זה בכל חבר טוב שמבקר את חברו נוטל ממנו אחד מס'.

גדר חולה: מצוות ביקור חולים היא לחולה שחלה כל גופו ונפל למשכב (גור אריה למהר"ל שהוכיח כן למה המתין ה' ולא ביקר את אאנ"ה אלא ביום ג', כי עד יום ג' היה חולי רק באבר אחד, ותפשט עד שנחלה כל גופו. ויעיין עוד באוה"ק בפרשתינו), ולא כמו שיש אנשים שחושבים דרק כשהחולה בסכנה יש מצווה זו ואז באים לבקרו (ספר אשמול הסופר). אך כשיש לו מיחוש בעלמא כגון כאב ראש אין זה בגדר חולה (כמבואר בה' שבת ש"ח), [והא דמנהג העולם לבקר רק במצב סכנה וכו"ב, דעל הרוב בחולי רגיל שנפל למשכב ומוטל על ערש דוי כמה ימים בביתו מעדיף החולה שלא יבואו לבקרו ואין זה אלא טירחא עבורו, אבל באופנים אלו המצווה בטלפון].

שיעורו: בגמ' (נדרים לט): ביקור חולים אין לו שיעור, היינו שאין לו שיעור לביקור עצמו ביום. אפי' גדול אצל קטן, ואפי' מאה פעמים ביום. ודווקא שלא יטריח (מאירי), ומדויק מדבריו שגם כמה זמן לשהות בביקור אין לו שיעור ורק שלא יטריח (צ"ח אליהו). יש שהוכיחו דיוצא י"ד בשלש וחצי דקות (הגר"ח מבריסק, והוכיח כן דבגמ' נאמר שלא יבקר ב' שעות הראשונות ואחרונות ונשאר שש שעות אמצעיות, וע"ז כתבו אפי' מאה פעמים, ואם נחלק השעות יישאר לכל ביקור בערך שלוש וחצי דקות).

זמנו: מצוות ביקור חולים מתחיל לאחר שחלה ג' ימים. (יש שהוכיחו כן מהקב"ה שביקר את אאנ"ה ביום ג') והטעם שלא להטיל עליו שם חולה מיד, (כן סתמו הפוסקים ומקורם מירושלמי אך בבבלי משמע דביום שני). והקרובים והחברים מצווה עליהם לבקר החולה מיד אפי' תוך ג' ימים (ירושלמי פאה). תלמידי חכמים דינם כקרובים (שם). מדינא דגמ' אין מבקרין את החולה בשלש שעות ראשונות דלא ניכר החולי וא"כ לא יתפלל עליו, ולא בשלש אחרונות דמכביד חוליו ויתיאש מלבקש רחמים. וכהיום בזמנינו נהגו להקל לבקר בכל שעות היום, כי סומכים על הרמב"ם (הל' אבל פ"ד ה"ה) דגרס בגמ' שהטעם שלא מבקרין בשעות ראשונות ואחרונות דאז מתעסקים עם החולה, וזה לא שייך בזמנינו (בני יוסף). וכן אם הנהלת ביה"ח קבעה זמני ביקור, אף שזה בסוף היום יעשה תקנתן, כי הם מבינים צורכי החולה (יערך השולחן).

ניתן לשלוח תשובות לשאלות, לפקס 02-5812753 ולדא"ל a66136133@gmail.com ובתיבת המערכת, תשובות מתומצתות בכתב ברור וקריא

"כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה"

בפרשת "כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה", ולכאורה תמוה הדבר דלא מצא הקב"ה תואר נכון זולת "ירא אלוקים" אחר שעמד בסיון קשה כזה בגבורה עילאה. והרי אברהם אבינו נקרא "אברהם אהבה", ובודאי עבד את השי"ת באהבה גדולה, ולא רק מתוך יראה גרידתא.

אלא דאיתא בספה"ק, דכשאר חפץ ה' לנסות את האדם בנסיון, נוטל הוא ממנו את כל השגותיו ומדרגותיו, ואינו מרגיש אז כ"כ אהבת ודבקות ה', וזאת, משום דאי לאו שנוטלים ממנו ההשגות, לא יאה זה נסיון כל עיקר, לכך נוטל הקב"ה ממנו את כל השגותיו ומדרגותיו ולא נשאר בידו כי אם יראת שמים שעליה עמל ביגיעה וזיע לקנותה.

והטעם הוא באמת מפני שעל היראה עמל האדם בעצמו, וכמ"ש (דברים י. יג) "מה ד' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה", אבל שאר ההשגות הם מתנות שמים שנתנו לאדם בעקבות היראה שעליה יגע בעמל לקנותה, ולכן היראה נחשב כרכושו הפרטי שא"ל לקחת ממנו.

וכן הם דברי העבודת ישראל עה"פ (כ). ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, ואיתא בתרגום יושלמי, "פי' את הוא דחמי ולא מתחמי" (פ' חאה ואינו נראה), ולהסביר דברי התרגום יושלמי אומר המגיד מקונוץ ז"ל ע"ז וזה לשונו הק': "ונ"ל דהנה בשעת הנסיון שמנסה הקב"ה את האדם בדב, מסתמא בזה הרגע כביכול מסתיר קדושתו וממעט השגת האדם אשר היה לו מקדם, כי לולי האדם יהיה ברור וצולל בשעת הנסיון כמקדם, לא היה הנסיון נחשב לכולם, ובוודאי אין תימה מי שיודע שעומד לפני מלך גדול ונורא שלא ימרו בו והוא רואהו.

אמנם ענין הנסיון שמסתלק בהירות האדם, והרי הוא בא לידי נסיון, וכובש יצרו באמונתו ומתחזק לשוב לכוראו, אז הוא נקרא עומד בנסיון. ולפי זה מסתמא כאשר נסה אלוקים את אברהם בדבר העקידה אחר שאמר לו קח נא את בנה, מסתמא נסתלק ממנו בהירותו ודבקותו לנסות אותו אם יעמוד בדבקותו, עכ"ל הק'.

ונמשך בחינה זאת עד שנשלם הנסיון שאמר לו (שם, פסוק יג) אל תשלח ידך אל הנער וכו' כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה, והראה לו איל תמורתו, אז שבה אליו מדרגות וקרבנו אל השי"ת, או אז הבין דהקב"ה מלא כל הארץ כבודו ותמיד משגיח על בני אדם, ובמקום הערפל שם נמצא האלוקים, ואם יסתר איש במסתרים אין נסתר מנגד עיניו ית', אף אם לאדם נדמה מחמת נטילת מדרגותיו שהקב"ה אינו רואה בו, אמנם צריך להתחזק בנסיון בתמימות ביראה ואהבה לעשות רצון אבינו שבשמים.

וזה שקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה" ופי' התרגום "את הוא דחמי ולא מתחמי", שעתה נודע לו שתמיד רואה הקב"ה את האדם ומשגיח במעשיו, אף שאין האדם רואהו ומרגיש בהירותו ודבקותו.

דרוש א' * פרק א'

השמחה הנפלאה בעידן רעוא דרעווין

ושמחת לבו. קורא להם המלך ואומר להם "יהון הכא בהאי תכא דביה מלכא בגילופין", בואו כולכם, מכל המדרגות כולם, אף פחותי הערך, כולכם תבואו להשתתף בשמחתי, כי הרי מלכא בגילופין, אף המלך בעצמו נחקק ונרשם לבוא להשתתף בהאי רעוא, ואם כן כולכם תבואו ברוב עם הדרת מלך. וזהו המדרגה הראשונה והפחותה אשר באים בציווי המלך ולקיים מצוותו ואזהרתו.

"ומוסיפין אנו לשורה: 'צבו לחדא בהאי וועדא', שזה מרמז על הכת השניה, שרצונם העצמי בפנימיותם לעורר חדווה ושמחה בהאי וועדא מרוב קרבתם אל המלך, ועי"ז יתעורר השמחה אצל המלך, ודרגה זו גבוהה היא, ונמצאת אף אצל המלאכים 'בגו עירין וכל גדפין'.

"אמנם, בתוך אמוני עם סגולה, ישנם את המיוחדים שבהם, אשר זה ישנו רק אצל בני ישראל, שזהו הבחינה השלישית גבוה מעל גבוה, אשר מרוב השמחה הפנימית, מרוב קרבתם ודבקותם בהמלך הקדוש, מגיעים הם לדרגה של ביטול במציאות, שזהו בחינת יעקב אבינו ע"ה, שהיה בלי מצר וגבולות גשמיים, "וכל כך תאיר בכם הארת והתלהבות הקדושה להיותכם מתהפכים לגוון אחר כביטול המציאות והרחקת הגשמיות, ונתהוה כמהות עצמותכם אור חדש, אור הגנוז המאיר וכא מקום עליון", שעל בחינת יעקב אבינו ע"ה נאמר לעשות את השבת 'לדורותם', "דור- תם" שהוא בחינת יעקב איש תם שהיפך את כל גופו לרוחניות, ולכן "חדו השתא בהאי שעתא", אתם לבדכם ולא מלאכי השרת, תשמחו שמחה כפולה ומכופלת על הזכיה הגדולה בעת הזאת, להתהפך למציאות חדשה "דביה רעוא דרעווין ולית זעפין", שנתבטלו כל המסכים המבדילין שיכולים לעכב את הופעת האור.

ועתה, כאשר מתרבה האורה והשמחה בהיכלו של המלך, קורא לנו המלך "קריבו לי חזו חילי דלית דינין דתיקיפין", הכל בטל ומבוטל אין כל משטין ואין כל דין, הכל ברחו להם לנוקבא דתהומא רבא, שאפילו שזה זמן מנחה שתמיד הוא זמנם של המקטרגים, אבל עתה זה נתהפך על פניהם ונהיה עת רצון ורעוא גדול כל כך, עד ש"לבר נטלין ולא עאלין בני כלבין דחציפין". אפילו המקטרגים ושרי האומות אשר שורשם האמיתי הוא אצל הדינים, ואפילו מהדינים בדקדושה אשר משם הם יונקים רק שהם מקלקלין את זה, אף על פי כן, בזמן הזה אין כל שמץ של דין הכל נכלל ונתבטל בהחסדים הגמורים.

"זהו זמן גדול כ"כ, כי נראה ערך הסעודה לפי ערך המזמנים אליה, "וזה אזמין עתיק יומין", שזה התגלות נוראה של אור גדול הגנוז, "למנחה למצחא" בזמן המנחה שעת התגברות הדינים שאף על פי כן עתה נהפך לחסדים ע"י התגלות הרצון של עתיקא קדישא שזה מורומם ב"מצח", וכל הדינים וקליפות "עדי יהון חלפין", מכיון ש"רעו דליה, דגלי ליה, לבטלא לכל קליפין". וכן "ישוי לון בנוקביהון ויטמרון בגו כיפין", כי "ארי השתא במנחתא בחדוותא דזעיר אנפין קדישין" עתה הוא עת רצון אצל המלך והכל בטל ומבוטל להשמחה הגדולה.

"וואו וואו..." מנענע שלמה חיים ראשו אנה ואנה בעיניי עצומות בריכוז עמוק, "דברים נוראים ונפלאים המאירים באור חדש את השער לזמן הנעלה והנשגב של רעוא דרעווין, ויהא רעוא שאכן נזכה לכל ההשפעות טובות בעזרתו יתברך. מי יתן ונזכה" מסיים ותחינה בקולו...

"חדו השתא בהאי שעתא"..." "תנחום", נשמע הקול - קול שלמה חיים - מלחש, "המתן רגע קט, ברצוני לשאול אותך שאלה קטנה שהתעוררה בקרבי".

"שאל בני שאל", מחיין לעבור תנחום באופן נהירין, "שאלותיך ודיבוריך מועילים לי עד מאוד וגורמים לי בעצמי להתעמק בדברים הנראים כפשוטים, ולבארם היטב לפי מה שנראה לנו מדברי רבינו המאיר את נתיבותינו ההייליגע סידורו של שבת".

אנו הולכים כעת לומר בזמירות של 'שלוש סעודות', פותח שלמה חיים בשטף את פיו בשאלת חכם, "חדו השתא בהאי שעתא דביה רעוא דרעווין ולית זעפין". הנה מצווה עלינו אדוננו האר"י הקדוש, למחוד ולשמח בזה הזמן. ושאלתי בפני האם השמחה שעלינו לעורר בזה הזמן של רעוא דרעווין, אשר זה לבד גופא הוא דבר צריך להכניס לראשנו, שכמה שנראה שזה זמן גבוה מעל גבוה אשר לאו כל מוחא סביל דא, זמן של כובד ראש גדול מאד, אין זה סותר לשמחה הגדולה שיש לנו להיות בזה הזמן, בפנימיות ובחיצוניות. על כל פנים, חזור שלמה חיים לנקודת שאלתו, "האם השמחה היא ממילא וכתוצאה של המצב שאנו בו, דהיינו כיון שאנו בזמן שמחתו של המלך, אשר אנו סמוכים על שלחנו, ואם כן מן הראוי לשוב ולשמח, כי כמובן עצם הרעוא והחדוותא מעוררים ג"כ התעוררות למעלה. אך מכל מקום זה דבר נפעל מהבחינה השוררת בזמן הזה. או שהשמחה כלשעצמה, כשהאר"י הקדוש אומר לנו "חדו השתא" האם בזה גופא ישנה מטרה קדושה ונעלה".

"פשש..." מתלהב תנחום משאלתו של שלמה חיים, "הרי אתה ממש צולל למים אדירים, ושולה בידך פנינים יקרים ו'הבחנות' נפלאות. שאלה מצוינת שאלת. והתשובה היא ששני הדברים נכונים. ונבארו על דרך משל שמביא רבינו. למלך אשר שמע שהמקטרג מכין את עצמו ובא להיכלו לקטרג ולהשטיף על בנו חביבו. והמלך אשר במשפט מעמיד ארץ, אינו יכול לחרותו מעליו כי מחויב על פי הנימוסים לשמוע כל דבר דין ומשפט אף אם הוא על בנו חביבו. הכין המלך לעצמו ברוב חכמתו עצה ומפלט מן הקטיגור הלוה. הוא ציווה על עבדיו ובני היכלו, שכאשר יבוא המקטרג הלוה ויכנס בתוככי בית המלוכה, תיכף ומיד יתמלא הבית שמחה וגיל, ע"י תרועת חצוצרות וקול נעימה וזמרה מכל עבה, נהרות ימחאו כף והקירות יענו לעומתם קול ונן ושיר עד שכל הבית יתמלא אורה ושמחה. וכך עשו. וכאשר נכנס הקטיגור ובידו דברי הריב והמודון, חפו פניו ונבוכו פעמיים כאשר רואה שכל הבית פורח באויר מרוב שמחה, ומבין בעצמו מיד שדבריו לא יזכרו ולא יפקדו, ונושא את רגליו ובורח משם כל עוד רוחו בקרבו".

"לכן מצווה עלינו אבינו אב הרחמן להתרבות עוז וחדווה בעת הזאת, ואז "לבר נטלין ולא עאלין הני כלבין דחציפין". ואם כן, מסכם תנחום את תשובתו, "יש לנו בעצם השמחה גופא מטרה כשלעצמה כשעל ידי זה יתבטלו הדינים בשורשם והמקטרג יסתום פיו ואין פרץ ואין צווחה".

"ועתה נראה בדברי הזמר הקדוש, שמסכם מה שדיברנו בשבועות האחרונים, בחלוקת השלוש מדרגות בהשמחה של זמן רעוא דרעווין. ועל זה אנו משוררים: 'בני היכלא דכסיפין למחזי זיו דזעיר אנפין', דהיינו בני היכל המלך אשר נכספין ומתאיים לחזות בהודו זיו יקר המלך הקדוש בעת חתונתו

הגליון נדפס בחסות דפוס שווה לברכה והצלחה בכל הענינים • רח' השלושה 30 ב"ב • 03-6579999

מזל טוב ונדיא יאה
הגע לשער בזה את כריתותו קדם המיוחד שבהבורה, מלא חכמה ומימות תרומיות אשר זכה ליצוק מים ע"י ב"ק אדמ"ר שליט"א
הבה"ח כמר אפרים גרנשטוקרין נ"ו
מחברי המערכת ועומד לימינה בכל עת
לרגל שמחת אפריונו למול טוב ובשעט"ו מ
ויה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל על ארצי התורה והיראה
הטוהרה ובדרכי החסידות המסורה לנו מרבותנו הק'
ולראות דורות ישרים ומבורכים

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' יצחק אייזיק ווייס שליט"א
לרגל נישואי נכדתו
בת התנו הר"ר דוד כהן הי"ו
עם החתן כמר מאיר יוזשעף נ"י
למול טוב ובשעט"ו מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד ויראה מננו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכו"ס אב"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' ברוך הופמן שליט"א
לרגל נישואי בתו עם הבה"ח כמר אליהו הלל סרובוביץ נ"י בן הנאון ר' יוסף שליט"א למול טוב
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד ויראה מננו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכו"ס אב"ר
החתונה תקיים ביום כ' פ' חיי שרה
באלומי כתר הרימון רח' אדרוביץ 10 - ב"ב